

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimecres 24 d' Agost de 1898

Núm. 3.591

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
6 provincies trimes. 3 50
Extranger y Ultramar. 7 00
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Jauguera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

La que paga més contribució de la provincia
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

SECCIÓ DOCTRINAL

Miserias humanas

No basta, pera la consecució d'un fi, posar un dia en práctica los medis de que un creu disposar.

Volguer en un moment, per molt que sia l'entusiasme que s'te per una cosa, triomfar y conseguir-la, sense tindre en compte que 'ls obstacles no s' vencen sino ab lo temps, es volguer un impossible.

Las empresas cuan més grans costan més.

Per aixó es condició precisa ab ellas la perseverancia.

Empresa gran es, á no duptarho, la recuperació total de las libertats de que un dia disfrutá Euskate-ria, y com tal empresa exigeix de nosaltres entusiasme fervent, decisió fermíssima, constancia sens igual.

Hayém conegut molts en quins lo carinyo envers aqueix desgraciad país ha ocupat lo primer lloch en sos cors, al semblor ab tal forsa, que haurían donat sas vidas perque altra vegada tornés á ser lo que feu en sas dias de gloria y llibertat. Avuy trist es contesarho, pero també necessari aqueixes que fa poch sols semblavan viurer per y pera Viscaya, que ardens partidaris de tot lo que á sas antigas libertats y drets féssin relació, eran al mateix temps enemichs decidits de tot lo que en qualsevol ordre de cosas sapigués ó tingués algo del altre costat del Ebro, puig que d' allí 'ns vingueren totes las nostras desgracias, se 'ls veu per aquí, no ja transigint ab lo que un dia digueren aborrrir y odiar, sino pensant, sentint y volguent com sols pot volguer, sentir y pensar qui hagi nascut á la Manxa ó á Sierra Morena, pero jamay qui ha vist la llum primera entre aquestas verdas montanyas y s' dona compte de que per sas venas corre hidalga y pura sanch viscaína.

¿Quina es la causa de que s' hagi operat en ells metamorfosis de tal grau? La falta de constancia. Ells pogueren sentir per aquest país lo carinyo que deyan y de que feyan alard, ells estarian disposats á donarho tot, fins sa sanch si ab ella tornés Viscaya á ser felis en lo plé disfrut de sos drets y libertats, pero ab lo temps, á mida que anavan trobant inconvenients en altre ordre de cosas ó relacions, s' anava apagant en sos cors aquell carinyo y entusiasmo que inflamaren avans. La prosa de la vida ha anomenat algú á aixó. Sí, es la prosa, la vil prosa, la que ha pogut en aquets en altre temps ayments y avuy «maquetisats» fills de Viscaya més que l' amor á tan desgraciada mare. Per un missero empleo, per un negoci que tart o aviat ha de remoure en sa conciencia, per cert desahol material, per l' afany de ser algo, per qualsevol cosa que pugui saciar una fam han cedit en sa empresa. ¡Cediren! La falta de constancia, de perseverancia los féu claudicar. De no ser aixís hi hauria que suposar en ells una hipocresía refinada que no creyéim cápiga en cors bascongats al fi.

Sí; ells aymenten molt á Viscaya, pero Viscaya exigía massa d' ells.

Foren poch homes pera volguerla y s' cansaren.

Miserias humanas!

(De l' Euskalduna de Bilbao.)

Apéndice al amillarament

L' apéndice al amillarament es un document que deu procedir al reparto de la contribució d' inmo-

bles, cultiu y ganaderia y en lo que s' comprenen totes las alteracions que hagin experimentat las fincas y la riqueza pecuaria del terme municipal, durant lo respectiu any económic.

Tots los propietaris de fincas rústicas ó urbanas, tenen la obligació de donar part per escrit als Ajuntaments y juntas pericials, ó Comissió de evaluació, en son cas, de las alteracions de sas fincas, tan prompte com procedeixin, ocasionadas per successions, ventas, permutas y demés traslacions de domini: las produhidas per ensanche ó mengua del terreno de cada finca rústica per efecte de aluvió, cambi de cauce d' un riu, torrent, invasió de las aguas del mar ó altre causa igual: las que neixen de la reunió ó divisió de las fincas, etc., etc., etc. baix la multa de 10 á 250 pessetas, sense perjudici de las demés responsabilitats en que puguin haver incorregut.

Correspon als Ajuntaments y Juntas pericials, ó Comissió de evaluació, en son cas, ocuparse anyalment en la formació del apéndice corresponent ahont se comprenuin las variacions que en l' amillarament deguin introduhirse, desde l' comensament del següent any económic.

Quan se procedeixi á instancia de part, l' Ajuntament ó Comissió de evaluació no podra demorar sas resolucions per més de vuit dias, á contar desde l' següent al en que s' presenti la reclamació per l' interessat qui deurá acompanyar á sa sollicitud los documents traslatius de domini, anotats, preventivament ó registrats en lo de la propietat, ó la declaració en que manifestin no haverlos per haverse verificat la transmissió sense ferse constar en cap document, ab la nota, en abdos cassos, de exempció ó de pago del impost sobre drets reals y transmissió de bens, presentse rahó per la Junta ó Comissió, dels documents y retornantlos baix recibo al presentador.

De modo que «entrant en un any económic, deu comensarse la formació del apéndice pera l' proxíxim,» paguent y devont los propietaris «durant lo mateix», formalisar las reclamacions que procedeixin respecte de sas fincas y l' Ajuntament «deu resoldrelas en lo terme de 8 dias».

Hi ha que desterrar, donchs, la preocupació en que molts están de que l' propietari deu esperar á determinada época pera formalisar aquellas reclamacions, tota vegada que se li obliga á ferho tan prompte com procedeixin, es dir, després de consumat l' acte traslatiu de domini y obtinguts los documents, ó després de ocorregut l' accident que produheixi la alteració de la finca.

Bo es que així ho entenguin las corporacions cridades á resoldre sobre l' assumpto y 'ls particulars que deguin donar compliment á la ley, en aquest punt, pera evitarse perjudicis y responsabilitats.

LAS P. P. P.

Pan y toros

Sovint se 'ns ha tractat y se 'ns tracta y se 'ns tractarà d' exagerats perque dihem las cosas sense cambiarlas ni minvar sa importancia y colorit, y no obstant cada dia se 'n venhen que bastan y sobran per sí solas pera fer veure als quins critican que tenim tota la rahó. Pero no ho venhen, perque 'ls exagerats y apassionats son ells.

D' un diari dels que volían la guerra, retellém lo

següent telégrama, que es edificant en gran superlatiu:

«En el mejor de los mundos»

Madrid, 11, á las 10 meñana.—Los madrileños vivimos en el mejor de los mundos imaginables.

Todo es jolgorio y animación. Anoche, en la verbena de San Lorenzo, se bailó, se cantó y hasta hubo las broncas de costumbre, sin que la cosa tomase mal cariz.

Para el pueblo la guerra ha scabado y la paz es cosa resuelta y por lo tanto no vale la pena de hablar de ella.

El domingo habrá corrida de toros.—R. s. Vagin desfentho punt per punt, que d' altra manera s' indigestaria, y reflexionin una mica, no molt, perque no s' necessita haver inventat la pólvora pera ferse càrrech del caudal inagotable d' egoisme, lleugeresa y despreocupació del poble de Madrid, que demostre l' telégrama del corresponsal d' ellá.

«Los madrileños vivimos en el mejor de los mundos imaginables.» Es á dir; Madrid es lo poble que va inventar alló de: «al son que me tocan, bailo.» ¿Qué s' ha de fer guerra? A formar grupos á la Porta del Sol, á cuidar pels carrers y guarnint banderas al cap d' un bastó d' anar á passeig, ó d' una canya de treure trenyinas, y á xiular al cónsul dels Estats Units, perque are estém per guerra. ¿Que pel camí troban al general Borbon que 'ls fa un discurset animantlos ab més ó menos diplomacia? Millor que millor; aixís se veu que l' poble no va tot sol. ¿Que surt un gobernador com l' Aguilera y 'ls mana que cada hu se 'n vagi á casa seva, y com argüment de forsa fins reparteix alguna bastonada? Millor que millor. Aixís la cosa pendrá proporcions. Lo que s' tracta de demostrar es que volém la guerra. Y vinga bullanga.

Cambia la sonada. Are diu que hem perdut aquí... pero ab honra! Ah, donchs, corrient. Que ns han derrutat allá, pero ab honor; ah, donchs, bueno. Que diu que la escuadra... pero 'ns hem portat com lleons y ns hem quedat sense un barco per mostra. Bé, no hi fa res; som la admiració del mon, dirém que hem tingut un nou Trafalgar, y ho escriurém á la Historia. Endevant, endevant. ¿Que dihen are, que volén venir aquí? Pobrets, ells se 'n guardarán! serán valents, com sempre, y nosaltres desde Madrid, encare he serém més. Ja 'n poden venir, ja, de barcos; desde aquí, á Madrid, los esperém. Bo!... No faltava més sino que ns espantessim!...

Are tocan á una altra cosa; diu que fem la pau. Ah, sí? Donchs visca la pau, ó visca la Pepa, que tant se val. Diu que aquells tocinos nos han pegat cada pallisa que fa fredat. ¿Sí? está clar, home, si aixó ja s' ho haviam d' esperar!... Diu que aquest vespre hi ha verbena, y diumenje toros. ¿Que diu are!... Y donchs, que fem aquí? A ballar, s' ha dit!... Y tot cantant un mantón de la China, á la verbena falta gent.

Y en consecuencia: «Todo es jolgorio y animación.»

Pero diu que á Mañila s' moren de fam, y 'ls que quedan de Santiago están tan mal que no ho comptarían, y que á provincias puja l' pa; y puja l' blat, y puja l' arrós y pujen las contribucions, y las fabricas se tancan; ay be, y qué? qué n' hem de ferres de lo que passa á provincias? La cuestió es que avuy hi ha verbena y que hem de riure y disfrutar.

Pero alló que passa; per una insignificancia s' tenen quatre paraulas, la gent s' enfada, y, está clar, com que tots son espanyols, son valents, y surten ganivets y s' fan traus d' última moda que s' han de cusir al dispensari; pero elló no es res; son las broncas de cos-

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12:11 t. mercancias, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 1:58 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus á Mora

9:33 m.—1:04 t.—3:10 t.—7:49 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m.—8:00 m.—12:05 t.—6:04 t.—7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m.—5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m.—3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
 De id. directe 10:30 t.
 De id. id. 1:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.
 Pera id. á las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens á m.
 Pera id. id. id. (per idem) á las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe á las 7:00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1:00 t.
 Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens de viatgers que regirá desde 1 de Juliol de 1898.

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
Mati		Mati	
Tren núm. 2 á las 4:10	Tren núm. 1 á las 4:58	Tren núm. 11 á las 4:30	Tren núm. 12 á las 6:30
» » 12 » 5:45	» » 13 » 7:21	» » 14 » 8:10	» » 15 » 10:01
» » 14 » 7:20	» » 16 » 9:06	» » 17 » 10:49	» » 18 » 10:49
» » 16 » 8:09	» » 19 » 10:49		
» » 18 » 9:06			
» » 20 » 10:48			
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22 á las 12:35	Tren núm. 25 á las 2:33	Tren núm. 27 á las 3:19	Tren núm. 28 á las 4:03
» » 6 » 2:32	» » 29 » 4:03	» » 30 » 4:47	» » 31 » 5:31
» » 26 » 3:18	» » 32 » 6:10	» » 33 » 7:00	» » 34 » 7:49
» » 28 » 4:02	» » 35 » 8:41	» » 36 » 8:41	
» » 30 » 4:46			
» » 32 » 5:30			
» » 34 » 6:18			
» » 36 » 6:59			
Nit		Nit	
Tren núm. 38 á las 7:48	Tren núm. 39 á las 8:41	Tren núm. 40 á las 8:41	

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estació

Mati:	5:25	6:59	7:50	8:40	10:32	11:20
Tarde:	3:06	3:45	4:29	5:13	5:59	6:45

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Mati:	5:40	7:12	8:00	8:45	10:40
Tarde:	12:30	2:15	3:12	3:56	4:41
	6:55	7:44			

Observacions: Los dias festius á més dels tras indicats en lo present cuadro sortiran de la estació á las 2:10 y del carrer Closa de Mestres á las 1:39. Las horas se regiran per lo meridiano de Madrid. Reus 1 de Juliol de 1898.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT COM ADOB POTASSICH
 EN LAS FORMAS DE
 Sulfat de potassa, cloruro de potassa
 SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

NITRAT DE SOSA ADOBAZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo
A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

